

REGERINGSKANSLIET

Slutlig

Rådspromemoria

2007-07-06

Jordbruksdepartementet

Skogs- och lantbruksenheten

Anette Madsen

08-405 11 29

070-547 46 38

Rådets möte (jordbruk- och fiske) den 16 juli

Dagordningspunkt 2.

Förslag till en rådets förordning om den gemensamma organisationen av marknaden för vin och om ändring av vissa förordningar (R)

Dokument

11361/07 AGRIORG 74 AGRIFIN 73 WTO 140

Tidigare dokument

10851/06 AGRI 231 AGRIFIN 43 – kommissionens meddelande från 2006
”En hållbar europeisk vinsektor.

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden

Frågan har varit uppe i EU-nämnden i samband med behandlingen av kommissionens meddelande om den kommande vinreformen i jordbruksråden i juli och september 2006.

Bakgrund

Kommissionen publicerade 2006 ett meddelande om den kommande reformen av vinsektorn. Meddelandet behandlades utförligt i rådet och har legat till grund för det förslag som nu lagts fram av kommissionen.

Förslaget syftar till att förbättra den europeiska vinsektorns konkurrenskraft, förbättra ryktet för EU:s kvalitetsviner som de bästa i världen, återta förlorade samt vinna nya markandsandelar. Avsikten är att skapa en marknadsordning som består av tydliga, enkla och effektiva regler som balanserar utbud och efterfrågan samt att skapa en ordning som tillvaratar de bästa av EU:s vintillverkningsmetoder, att förstärka

samhällsstrukturen på landsbygden samt att säkra en miljövänlig produktion.

Rättslig grund och beslutsförfarande

Artiklarna 36 och 37 i EG-fördraget. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet efter att yttrande från Europaparlamentet inhämtats.

Svensk ståndpunkt

Sverige välkomnar kommissionens syn på behovet av en djupgående reform. Vinsektorn är i stort behov av reformering p.g.a. den bristande konkurrenskraften samt det komplexa regelverket som präglar den nuvarande marknadsordningen. Reformen bör vara ett steg mot en avreglerad vinsektor.

Sverige anser dock inte att kommissionens förslag i alla delar överensstämmer med innebörden av en djupgående reform.

Det är positivt att rådsförordningen görs mer marknadsorienterad i och med förenklad regelbörda kring framförallt märkningsregler och tillverkningsmetoder, överföring av medel till LBU-åtgärder och frikoppling av stöd. Sverige välkomnar att årgång och druvsort får märkas på vin. Sverige förordar dock att nuvarande regler om berikning bibehålls så att svenska vinproducenter inte slås ut från möjligheten att såsom idag, producera vin i liten skala för avsättning huvudsakligen på den svenska marknaden och utan att EU-stöd betalas ut.

Det är positivt att marknadsordningen i större utsträckning likriktas med andra marknadsordningar genom införande av frikoppling och landsbygdsprogram. Sverige välkomnar därför att medel motsvarande 400 miljoner euro (knappt 1/3 av vinbudgeten) förs över från nuvarande marknadsreglerande åtgärder till LBU-åtgärder. Sverige anser dock att en större del av budgeten bör gå till frikoppling av stöden.

Sverige är även mycket negativt inställd till införandet av de nationella kuverten. Dessa kommer att ta två tredjedelar av vinbudgeten i anspråk (830 miljoner euro). Kuverten innehåller vissa åtgärder som Sverige har svårt att acceptera. Till stor del innebär det att nuvarande regleringsansatser flyttas över till de nationella kuverten (vilket innebär att syftet med reformen till viss del uteblir) med risk för sämre insyn och kontroll. Sverige är vidare kritiskt till att EU gemensamt ska finansiera marknadsföring av vin från EU i tredje land och dessutom att en viss summa i de nationella kuverten ska öronmärkas för detta ändamål. Marknadsföring av alkoholhaltiga drycker bör inte EU eller enskilda länder finansiera utan det bör falla på berörda aktörer och företag. Sverige anser inte att marknadsföring av vin är rätt väg att gå för att stärka konkurrenskraften för EU:s vinproduktion.

När det gäller kommissionens förslag till röjningsbidrag för 200 000 ha vinareal är avsikten god. Förslaget innehåller dock vissa skyddsklausuler som riskerar att den önskade nedläggningen till stora delar uteblir. Till exempel kan medlemsstaterna undanta vissa odlingar belägna i bergsluttningar för berättigande till stödordning för definitiv avveckling.

Flera av ovan faktorer, i synnerhet systemet med nationella kuvert gör att den verkliga effekten med reformen riskerar att utebli. Sverige anser även att reformen bör leda till budgetbesparingar.

Europaparlamentets inställning

Kommittén för regional utveckling (EP) har framfört att följande bör särskilt beaktas i kommissionens förslag:

Det är viktigt med bibehållen budget och att inte medel förs över från pelare 1 till pelare 2 (LBU) eftersom detta skulle kunna resultera i urvattning av resurser på vinsektorns bekostnad. EP begär att stödberättigade åtgärder ska specificeras tydligt för att garantera att medlen de facto används i vinsektorn. EP pekar på behovet av att göra vinsektorn mer konkurrenskraftig genom i synnerhet marknadsföring av vin. Vidare är det enligt EP viktigt att beakta att många vinodlinsområden är viktiga ur kulturella, turist- och miljömässiga aspekter varför det är viktigt att vinproduktion får fortgå i dessa områden. Gällande definitiv avveckling av vinodlingsarealer (röjning), anser EP att denna åtgärd skulle allvarligt skada den socioekonomiska situationen i vissa europeiska regioner och att detta skulle ge upphov till ökad produktion i länder utanför EU (EU har redan förlorat marknadsandelar). Det är också angeläget att finna åtgärder som moderniserar de tillverkningsmetoder som används i EU:s vinproduktion, modernare marknadsföringsmetoder samt märkningsregler. Reformen bör genomföras stegvis med inslag av bl.a överföringsperioder.

Förslaget

Förslaget är en djupgående reform av marknadsordningen för vin i två steg. I första fasen skapas marknadsbalans och i andra fasen förbättras konkurrenskraften inklusive att planteringsrestriktionerna tas bort efter år 2013. Förslaget liknar den reform som gjorts av sockersektorn.

Grunden i förslaget är att åstadkomma en strukturell anpassning genom att göra **röjningsbidraget** mer attraktivt och **målet är att ca 200 000 ha röjs** till en maximal kostnad på 1 070 miljoner euro. Röjningen är frivillig och bidraget betalas ut enligt fallande skala fram till år 2013. Systemet med planteringsrätter skall gälla t.o.m. år 2013.

All vinareal ska vara berättigad till det frikopplade gårdsstödet, även den vinareal som röjts. **Nuvarande marknadsreglerande åtgärder som destillationsstöd, stöd till privat lagring samt druvmuststöd tas bort direkt. Budgeten ska dock bibehållas** och från år 2014, när reformen är genomförd i sin helhet, kommer pengarna fördelas enligt följande:

Åtgärd	Kostnad (miljoner euro)
Nationella kuvert	830
Frikopplade stöd	70
Överföring till landsbygdsutveckling	400
Totalt	1 300

De nationella kuverten kommer att innehålla möjligheter att ge stöd till bland annat omstrukturering, marknadsföring i tredje land, "green harvest" (destruktion av växande druvor) samt krishantering (försäkring mot naturkatastrofer och stöd till uppbyggnad av en sektorspecifik gemensam fond eller s.k. utjämningsfond). De nationella programmen ska godkännas av kommissionen före ikraftträdande.

Införandet av **frikopplade stöd** till all vinareal innebär bättre **miljöhänsyn**, eftersom vinarealen kopplas till de så kallade **tvärvillkoren**. Stödet kommer att bli förhållandevis litet i förhållande till hela vinbudgeten (70 miljoner euro). Det framgår inte i förslaget hur stöden skall fördelas.

Överföring av medel till landsbygdsåtgärder motsvarande 400 miljoner euro. LBU-stöd kan t.ex. innehålla yrkesvägledning, information och marknadsföringsstöd till producentorganisationer efter kvalitetssäkring, miljöåtgärder samt förtidspensionering.

Vidare innehåller förslaget **förenklningar** när det gäller regler kring tillverkningsmetoder, analysmetoder och märkning. Internationella vinorganisationens (OIV) reglerna om tillverkningsmetoder ska godkännas av kommissionen istället för som idag av rådet. Vidare föreslås att det skall bli möjligt att märka årgång och druvsort på alla viner. Tidigare krävdes en geografisk beteckning för detta.

Nya regler föreslås för **berikning av vin** (metoden används för att höja alkoholhalten i vin). Höjning av alkoholhalten genom berikning blir endast tillåtet genom tillsats av **koncentrerad druvmust** eller **koncentrerad rektifierad druvmust**, i nuläget är även **sackaros** (socker) tillåtet. Härutöver föreslås är att i zon A, (den kallare vinodlingszon dit även Sverige tillhör) får höjningen av alkoholhalten vara högst 2 volymprocent. I nuläget är det tillåtet att höja högst 3,5 volymprocent.

Även **satsningar på marknadsföring** föreslås såväl i tredje land som på den inre marknaden. Kommissionen vill göra det möjligt att dela ut marknadsföringsstöd till producenterna inom ramen för de nationella kuverten (öronmärkta medel för marknadsföring av EU-vin i tredje land) samt inom ramen för marknadsordningen för säljfrämjande åtgärder.

Ett **nytt system för ursprungsbeteckningar (DO) och geografiska beteckningar (GI)** införs. Till ursprungsbeteckning kan även i vissa fall traditionella termer (TT) hänföras. Kommissionen skall inrätta ett system

för registrering och skydd av dessa beteckningar. Slutligen skall ett nytt **kvalitetssystem** för vin införas och bordsvinsbegreppet avskaffas.

Gällande svenska regler och förslagets effekter på dessa

-

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget är budgetneutralt. Nya stöd kommer att rymmas inom nuvarande budget.

Övrigt

Fackuttryck/termer

Koncentrerad druvmust: Koncentrerad druvmust innebär att inte enbart socker berörs i koncentrationen utan också halten av syra och aromer. Koncentrerad druvmust kan därmed ha en negativ effekt i berikningsprocessen då den påverkar vinets smak etc. I rektifieringsprocessen avlägsnas alla icke-önskvärda substanser såsom aromer etc. innan koncentrationen.

Rektifierad koncentrerad druvmust: Innehåller enbart socker och vatten. Därmed är den en neutral substans som inte påverkar vinets smak i berikningsprocessen.

OIV: Den internationella vinorganisationen. Denna är framförallt en vetenskaplig och teknisk organisation som bl.a. utarbetar metoder och standards för vinodling.